

Äldrenämnden

Protokoll nr 5 fört vid äldrenämndens sammanträde tisdagen,
den 21 maj 2013 kl. 16.00-16.17

Justerat, den 28 maj 2013

Paragrafer 1- 20, omedelbart justerade: § 7, 9 och 10

Joakim Larsson (M)
Ordförande

Christopher Ödmann (MP)
Vice ordförande

NÄRVARANDE:

Ordförande
Vice ordförande

Joakim Larsson (M)
Christopher Ödmann (MP)

Ledamöter

Olle Andretzky (M)
Dennis Wedin (M)
Kitty Ericsson (M)
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Helen Jäderlund Eckardt (FP)
Mirja Räihä (S)
Gabriel Marawgeh (S)
Norma Aranda de Gutiérrez (S)
Eivor Karlsson (MP)
Torun Boucher (V)

Ersättare:

Marianne Pettersson (M) tj.ers.
Mathias Hellichius (M)
Inga-Lill Persson (FP)
Hanna Gerdes (FP)
Magnus Nilsson (S)
Catarina Carbell (S)
Manlio Palocci (S)
Brit Rundberg (V)

Förhinder: Ledamoten Birgitta Breile (M) samt ersättarna Magnus Bock (M), Lars Edvall (M), Madeleine Sjöbage (C), Sarah Johansson (MP) och Anders Ödmark (MP).

Tjänstgörande ersättare: Marianne Pettersson (M) för Birgitta Breile (M).

Närvarande tjänstemän: förvaltningsdirektören Eva Frunk Lind, avdelningscheferna Karin Ekdahl Wästberg, AnnMarie Ståhl och Raili Karlsson, biträdande avdelningschefen Marita Åkersten och nämndsekreteraren Barbara Ahlmark samt biträdande borgarrådssekreteraren Patrik Ljungman.

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare.

§ 2 Val av justerare

Vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) utses att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokollsjustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 4/2013-04-23 justerats 2013-05-06.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Inga övriga frågor anmäls. Varefter fastställs dagordningen.

§ 5 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler en skrivelse angående användning av migrerad arbetskraft, daterad 2013-05-21, (dnr 109-277/2013).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

§ 6 Förvaltningschefens information

Direktören Eva Frunk Lind informerar om att äldreförvaltningen har tagit fram en ny version av ”Dokument om mig” som har tagits fram med Stockholms stads nya grafiska profil och som har uppdaterade hjälpfrågor.

Dokumentet om mig ger en möjlighet att beskriva sig själv och vad som är betydelsefullt för att man ska uppleva självbestämmande och trygghet, hur man vill ha det om man en dag inte längre kan föra sin talan. Broschyren är tänkt att användas av såväl personer som redan idag har äldreomsorg som de som ännu inte har något stöd. Den nya versionen kan beställas direkt på stadens hemsida och den finns tillgänglig på: www.stockholm.se/dokument om mig

”Dokument om mig” delas ut till nämnden.

§ 7 Tertialrapport 1 för äldrenämnden för år 2013

Ärende

Föreligger ärende dnr 105-258/2013

Yrkanden

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler eget särskilt uttalande och därutöver instämmer i särskilt uttalande från (MP).

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner tertialrapport 1 för år 2013 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att hos kommunfullmäktige föreslå budgetjustering om 1,9 mnkr för att täcka ökade kostnader för köhantering av platser inom vård- och omsorgsboenden.
3. Äldrenämnden anmäler omslutningsförändringar om 30,9 mnkr för kommunstyrelsens godkännande.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Särskilt uttalande från (MP) med instämmande av (S):

”För att höja kvaliteten i stadens demensboende har kommunfullmäktige beslutat att tillföra 350 mkr under perioden 2011-2015. Vi är oroad över att det inte räcker. Boendena har använt medlen på olika sätt. Några av dem har valt att använda medlen till ökad bemanning medan andra har satsat på ökad kompetens. Vårdighetsgarantin ska implementeras i äldreomsorgens samtliga verksamheter oavsett regiform. Syftet är att den ska beskriva vilka värden som ska prägla äldreomsorgen och vad de äldre kan förvänta sig. Den ska bl.a. ge de äldre ökat inflytande. Det är viktigt att den kontinuerligt följs upp så att den blir den höjning av livskvalitén för de äldre som den var tänkt att vara. En förutsättning för att den ska lyckas är att vårdighetsgarantin görs känd och tydliggörs för de äldre, anhöriga och personal. Det är tveksamt hur det förhåller sig med flera av de nämndmål som uppges uppfyllas helt. Till exempel ” De äldres behov av olika boendeformer är tillgodosedda”. Med tanke på att det så ofta rapporteras om äldre som inte får flytta till ett äldreboende trots att de själva anser sig vara i stort behov av detta. Även på nämndmålet om att ”stadens äldre ska känna sig trygga” står det att målet är helt uppfyllt. Samtidigt kan man läsa att antalet telefonsamtal är i ökande till ”äldretelefonen” dit äldre kan ringa som mår psykiskt dåligt. Äldreombudsmannens (ÄO):s fylliga årsrapport, har varit uppskattad av äldrenämnden. Den belysningen av vardagen för de äldre tycker vi var ett viktigt komplement till helhetsbilden av stadens äldreomsorg, för oss i nämnden.”

Särskilt uttalande från (S):

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

”Vi socialdemokrater måste uttrycka vår stora oro för valfrihetssystemen inom hemtjänsten. Antalet utförare har ökat något från förra verksamhetsberättelsen. Men det är tråkigt att återigen läsa att avtal har hävts på grund av brister hos utförarna. Givetvis anser vi att det är bra att staden agerar snabbt när det gäller oegentligheter men å andra sidan är det också ett tecken på kontrollen vid auktorisation brister.

För bara ett par veckor sedan fick vi läsa i tidningen om utförare som skamlöst utnyttjar migrerad arbetskraft och grovt åsidosätter sina plikter gentemot enskilda medarbetare men även gentemot staden som uppdragsgivare. Det är en sak att brukarundersökningar visar en kundnöjdhet men det är sällan brukarna vet hur de anställda behandlas.

Vi vill se större politiskt inflytande över vem eller vilka kan få ansvaret att ge omvårdnad till de äldre medborgarna. Med det vill vi säga att det inte är tillräckligt att stadsdirektören har en delegation både för tecknandet av avtal samt att häva dessa avtal. Därtill anser vi att stadsdelsnämnderna borde ha mycket mer att säga till om när det gäller hur äldreomsorgen ska organiseras och följas upp.”

Särskilt uttalande från (V):

”Ända sedan denna form av uppföljning av inriktningsmål och verksamhetsmål startade så har de framstått som ganska obegripliga. På sidan 15 finns nämndmålet att den äldres service, vård och omsorg kvalitetssäkras och detta mål är enligt uppföljningen helt uppfyllt. Samtidigt redovisas ett flertal exempel, bland annat på ledningssystem för kvalitet som inte är kända av samtliga personal eller inte tillämpas. Om detta istället hade handlat om tillverkning av bilar, hade det då varit möjligt att tycka att målen var uppfyllda samtidigt som ett antal brister redovisas?”

§ 8 Yttrande över Revisionskontorets årsrapport för äldrenämnden *Remiss från stadsrevisionen, dnr 355-51/2013*

Ärende

Föreligger ärende dnr 106-201/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till revisionskontoret som sitt yttrande över årsrapport för äldrenämnden för verksamhetsår 2012.

§ 9 Revisionskontorets årsrapport 2013:5 ”Avvikelser inom äldreomsorgen” *Remiss från stadsrevisionen, dnr 420-145/2012*

Ärende

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

Föreligger ärende dnr 106-156/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) och ledamoten Torun Boucher (V).

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler eget särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag som stöds av (M), (FP), (MP) och (V) och eget förslag till beslut från (S).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP) och (V).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till revisorsgrupp 1, revisionskontoret, som sitt yttrande rörande över årsrapport 2013:5 ”Avvikelser inom äldreomsorgen”.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation från (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och hänvisar till eget yrkande:

”Vi Socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheten till ett gemensamt system för avvikelshantering samt anför följande:

Avvikelsehanteringen är en viktig del av verksamheterna inom vård och omsorg. Syftet med att anmäla och följa upp avvikelser är att ständigt kunna utveckla och förbättra verksamheterna. Men den är också viktig för staden som uppdragsgivare, att fort kunna åtgärda fel och missförhållanden när så behövs.

Andelen utförare inom äldreomsorgen är mycket hög idag och möjligheten till god uppföljning blir svårare ju desto fler utförare det finns. Det torde dock inte vara omöjligt att bygga upp ett gemensamt system för avvikelshantering. Det skulle kunna underlätta kvalitetsuppföljningarna samt ge staden en bättre möjlighet att ställa krav vid brister.”

Särskilt uttalande från (MP):

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

”Revisionen har granskat om nämnderna har system och rutiner för avvikelshantering som bidrar till att säkerställa en god kvalitet och en hög patientsäkerhet i de insatser som ges till de äldre. Dess bedömning är att stadsdelsnämnderna saknar ett sammanhållet system för såväl avvikelser som fel och brister inom äldreomsorgen. Flertalet utförareheter genomför inte någon formell, systematisk egenkontroll avseende den sociala omsorgen.

Vi ser positivt på äldreförvaltningens avsikt att vid framtida upphandlingar tydliggöra kraven på bl.a. utförarnas information till beställaren om avvikelser och klagomål. Det är också bra att det för enheter i egen regi formuleras överenskommelser, som är likvärdiga med privata utförares avtal.

Särskilt uttalande från (V):

”Revisionskontorets granskning pekar på ett antal allvarliga brister i aktuella stadsdelsnämnders avvikelshantering och har levererat en matnyttig rapport med många konkreta förslag på förbättringar. Vi välkomnar att förvaltningen i stort sett verkar ta till sig dessa förslag. Vi vill här lyfta några som vi ser det särskilt allvarliga brister som ju alla påverkar kvalitet och patientsäkerhet inom äldreomsorgen. En är avsaknaden av förebyggande arbete runt de brister som uppstår. Det saknas i revisionsrapporten en utvärdering av varför bristerna uppstår. Är det en fråga om kultur, om tid, om resurser? Det vore intressant att få rapporterat de tre stadsdelsnämndernas respektive svar på revisionen.

I rapporten framgår att uppföljning enligt hälso- och sjukvårdslagen fungerar bättre än uppföljning enligt socialtjänsttjänstlagen. Dels är det tydligare vad som ska följas upp, dels finns MAR och MAS som har detta som sitt huvudansvar. Revisionen kommenterar inte nyordningen med de MAS:ar som är de privata utförarnas egna och hur dessa fungerar.

Något som vi också vill uppmärksamma är otydligheten, i synnerhet vad gäller ärenden med bäring på socialtjänstlagen, om vad som ska rapporteras till ansvarig nämnd. Vi anser att ansvarig nämnd ska hållas informerad i så hög utsträckning som möjligt, inkomna rapporter om avvikelser ska sammanställas och rapporteras. Det ska vara lika över staden.”

§ 10 Motion 2013:26 av Kaj Nordqvist om införandet av en GLMS-fri (gluten, laktos, mjölkprotein och soja) dag årligen den 15 maj *Remiss från kommunstyrelsen, dnr 329-384/2013*

Ärende

Föreligger ärende dnr 501-185/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

av motion 2013:26.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§ 11 Översyn av ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden

Ärende

Föreligger ärende dnr 501-207/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till ny ersättningsmodell för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet.
2. Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen och föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att den föreslagna ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet införs den 1 januari 2014.

Särskilt uttalande från (MP):

”Vi förutsätter att den nya modellen redan från början blir föremål för noggrann uppföljning. Det kan vara svårt att komma på rätt nivå ersättningsnivå vid så stor förändring. Såväl brukares som utförares erfarenheter måste tas tillvara. Det kan visa sig att justeringar behöver övervägas, varför beredskap måste finnas för detta.”

Särskilt uttalande från (S):

”Det är bra att förvaltningen nu har kommit fram med ärendet om ett nytt ersättningssystem. Det tidigare systemet gjorde det svårare att planera för en god bemanning och god kontinuitet. Förutsättningarna förbättras givetvis när ersättningen baseras på vårdtyg i stället för att den äldre biståndsbedöms till en ny nivå allt eftersom behovet av omsorg ökar.

Vår förhoppning är att det nya ersättningssystemet leder till att utförare som är kända för sin kvalitet i verksamheterna nu återvänder till staden.”

§ 12 Sammanställning av uppföljning av vård- och omsorgsboende, hemtjänst och dagverksamhet, samtliga regiformer, samt stadens uppföljning av

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

ramavtal om enstaka platser, för år 2012

Ärende

Föreligger ärende dnr 504-259/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande, överlämnar det till kommunstyrelsen och föreslår kommunstyrelsen att överlämna denna rapport till kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande (MP):

”För att följa upp enheternas följsamhet avseende lagar, avtal, föreskrifter och riktlinjer använder stadsdelsförvaltningarna sedan flera år en modell som innebär att samtliga enheter följs upp på ett enhetligt sätt. Detta innebär att äldrenämnden - och kommunfullmäktige - får ett utmärkt underlag för att bedöma viktiga delar av äldreomsorgen.

Vi kan se en positiv utveckling inom flera av uppföljningsområdena – exempelvis rehabilitering. Dock är det anmärkningsvärt att inte alla enheter utför alla de uppföljningsområden som modellen kräver.

Socialstyrelsens senaste föreskrift och allmänna råd om ledningssystem inom vården (SOSFS 2011:9) omfattar både social omsorg och hälso- och sjukvård. Det visar sig att enheterna i stor utsträckning ännu inte har anpassat sina ledningssystem enligt denna föreskrift. Det är angeläget att detta rättas till samt att dokumentationen enligt både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen blir komplett inom alla enheter.”

Särskilt uttalande (S):

”Det är glädjande att se att de utförare som redan tidigare har satsat på de anställdas utbildning och kompetensutveckling har fortsatt med att bygga upp kompetensen.

Vi anser att det är allvarligt att andelen utbildade faktiskt ökar hos de utförarna som har minst antal anställda med teoretisk kompetens. Det går att läsa av undersökningen att utbildningsnivån är låg hos många privata hemtjänstenheter.

Det är viktigt att nu följa upp det nya avtalet för hemtjänsten, att utförarna följer de krav nämnden ställer på utbildningsnivåerna. Det är oroande, i synnerhet inför övertagandet av basal hemsjukvård, att anställda inte har en adekvat utbildning.”

§ 13 Uppföljning av mat- och måltidssituationen 2013

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

Ärende

Föreligger ärende dnr 40503-253/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner äldreförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det för kännedom till samtliga stadsdelsnämnder, ledning för entreprenader och privata utförare av vård- och omsorgsboenden inom Stockholms stads äldreomsorg.

Särskilt uttalande (MP):

”Det är positivt att matens betydelse för äldres hälsa uppmärksammas allt mer. Miljöpartiet har länge drivit på för en äldreomsorg där all mat som serveras ska vara vällagad, god och näringsrik. Den mat som serveras ska vara ekologiskt framställd, och maten ska helst tillagas på plats för att undvika onödiga transporter. En form som bör prövas oftare är matlag tillsammans med de äldre. Att kunna äta i trivsamt miljö och i gemenskap med andra är lika viktigt som kvaliteten på maten. Stockholm stad bör i möjligaste mål främja en ökad användning av ekologiskt producerade livsmedel och därmed kunna känna sig säkra på att den mat som används innebär minsta möjliga miljöpåverkan, inte innehåller hälsoskadliga ämnen och främjar god djuromsorg.”

Särskilt uttalande (V):

”Studien visar att satsningen på att förbättra ”måltidssituationen” på stadens vård och omsorgsboenden gett ett bra resultat vilket är mycket positivt. Men vad som helt saknas i diskussionen och saknas i studien är hur själva maten smakar. Det stora flertalet boenden serverar mat som kommer långväga ifrån, fraktad miltals ibland. Maten är förmodligen näringsriktig men för det mesta helt smaklös. Då hjälper inte fina dukningar och snygga uppläggningar. Att de gamla på våra boenden tvingas hålla till godo med detta är inte god kvalitet. Vård och omsorgsboendena bör ha möjlighet att servera nylagad mat.”

§ 14 **Ändring av beslut om verksamhetsbidrag för föreningen Dagcenter Aftonstjärnan för år 2013**

Ärende

Föreligger ärende dnr 60902-188/2013

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och beslutar att verksamhetsbidrag för Dagcenter Aftonstjärnan, organisationsnummer 802411-8310, upphör från och med kvartal 2 för år 2013 med anledning av oegentligheter och att föreningens verksamhet inte bedrivs i enlighet med stadens riktlinjer.

§ 15 Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen för kvartal 1 år 2013

Ärende

Föreligger ärende dnr 507-217/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det med sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut för kvartal 1 år 2013 till kommunfullmäktige.

§ 16 Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd nr 5/2013-05-14 och nr 6/2013-05-17

Föreligger två protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR): från sammanträde den 14 maj 2013 och från extra sammanträde den 17 maj 2013.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 17 Anmälan av protokoll rörande funktionshinderfrågor

Föreligger följande protokoll:

A/ Protokoll från Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor 4/2013-04-22

B/ Protokoll från socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens

Äldrenämndens protokoll nr 5/2013-05-21

gemensamma råd för funktionshinderfrågor från 2013-05-16.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 18 Anmälan av stadsrevisionens sammanfattade årsredogörelse 2012 för samtliga nämnder och styrelser

Föreligger stadsrevisionens sammanfattade årsredogörelse 2012 för samtliga nämnder och styrelser (dnr 106-251/2013).

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 19 Anmälan av postlista för tiden 2013-04-01 – 2013-04-30

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 20 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäls.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark, nämndsekreterare